

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Waqas Malik

Dato: 16.03.2022

Vår ref: 19/03219-15

Deres ref:

Hørings svar - adgang til å avholde fjernmøter og å ta lyd- og bildeopptak av muntlige forklaringer i Utlendingsnemnda

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementet brev av 20.01.2022, hvor forslag til endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften sendes på høring.

Høringsnotatet inneholder forslag til endringer knyttet til adgang til å avholde nemndmøter digitalt i UNE, tilskudd til retur, adgang til å ta lyd- og bildeopptak av muntlige forklaringer i UNE og endringer knyttet til oppnevning av nemndmedlemmer til UNE. Kirkerådet vil med dette, på vegne av Den norske kirke, knytte noen bemerkninger til forslaget om adgangen til å avholde nemndmøter digitalt i UNE.

Den norske kirke har lenge vært engasjert i migrasjon, asylpolitikk og solidaritet med mennesker på flukt, både nasjonalt og internasjonalt. Den norske kirke har, særlig gjennom lokalmenigheter, vært engasjert i mange asylsaker hvor rettssikkerhet ofte har vært et sentralt tema. Den norske kirke har også lenge argumentert for viktigheten av i større grad å ha personlig oppmøte under behandling av klage på avslag i UNE.

I høringsforslaget understreker departementet at det ikke skal være en automatikk i at fjernmøter velges og at det er viktig for departementet at klagerens rettssikkerhet står i sentrum. Fjernmøte vil kun være aktuelt dersom det er hensiktsmessig og «ubetenkelig» av hensyn til klageren. Kirkerådet mener at det ved en eventuell permanent innføring av digitale fjernmøter vil være sentralt at klagerens rettssikkerhet står i sentrum, og det er derfor viktig at departementet understreker nettopp dette i høringsforslaget.

Kirkerådet ser det samtidig som en utfordring hvordan vurderingen av hva som er «ubetenkelig» av hensyn til klageren, skal foretas. Det er også utfordrende hvilke hensyn som skal vektes i denne vurderingen. Selv om et digitalt fjernmøte defineres som «personlig fremmøte», vil det for klager kunne være forhold ved en slik møteform som gjør at hensynene som ligger bak det å møte nemnda personlig, vil kunne oppleves som svekket. Det vil også videre kunne være diskrepans mellom nemndleders og klagers vurdering av hva som vil anses som ubetenkelig.

Et forhold som vil kunne være av betydning her, vil være klagers erfaring med bruk av teknologi. Denne erfaringen kan være marginal, noe som vil kunne føre til usikkerhet for klager. Dette vil igjen påvirke nemndmøtet negativt. Et nemndmøte vil som regel være av stor betydning for klager. Hensynet til at man opplever seg sett og hørt vil derfor være viktig, også for klagers aksept for UNEs vurdering. Det vil kunne være lettere å akseptere et

negativt vedtak og reorientere seg med tanke på framtiden dersom man sitter med en opplevelse av at man har fått belyst saken sin godt og at man har blitt sett og hørt. Klager vil videre kunne ha en bakgrunn som gjør at man har lav tillit til myndighetene. Dette, i kombinasjon med lite teknologisk erfaring, vil kunne bidra til en negativ opplevelse av å fremme sin sak, og kommunikasjonen med nemnda vil kunne bli en utfordring.

Kirkerådet foreslår derfor at disse hensynene bør inngå i forståelsen av om det er «ubetenkelig» med fjernmøte av hensyn til klageren. Kirkerådet mener videre, på bakgrunn av hensynene redegjort for i avsnittene ovenfor, at klager i denne vurderingen også bør bli hørt og at klagers synspunkt her bør veie tungt.

Kirkerådet vil også understreke viktigheten av at det teknologiske blir så bra som det må være for å sikre at fjernmøter kan avholdes forsvarlig og på en god måte. Kirkerådet ber derfor departementet vurdere hvorvidt man skal stille krav til den teknologiske gjennomføringen for å sikre dette.

Av høringsforslaget kan det også se ut som departementet bare har innhentet erfaringer fra UNE knyttet til gjennomføringen av digitale fjernmøter. Kirkerådet vil derfor fremheve viktigheten av at man i høringsrunden spesielt lytter til alle innspill fra andre aktører som også besitter erfaring fra dette.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Jan Christian Kielland
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Justis- og beredskapsdepartementet, Waqas Postboks 8005 Dep 0030 OSLO
Malik